

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitykset Kajalan, Märynummen, Pyymäki-Tuohitun ja Saarenkylän pohjavesialueilla

Liikelaitos Salon Veden johtokunta 26.11.2025
2649/11.00.01.02/2023

Valmistelija

toimitusjohtaja Anna Arosilta-Gurvits, anna.arosilta-gurvits@salo.fi, 02 778 5701, laatu- ja ympäristöasiantuntija Sanna Stenberg, sanna.stenberg@salo.fi 02 778 5727

Salon kaupungin ympäristönsuojelu on toteuttanut pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitykset Kajalan, Märynummen, Pyymäki-Tuohitun ja Saarenkylän pohjavesialueille. Työhön saatiin valtionavustus. Työhön osallistui ympäristönsuojelun lisäksi kaupungin ympäristöterveydenhuolto, kaavoitus ja Salon Vesi sekä Varsinais-Suomen ELY-keskus. Päivitetyt suunnitelmat valmistuivat 9.9.2025 ja ne ovat nähtävillä Salon kaupungin verkkosivuilla.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on käsitellyt suunnitelmia 5.11.2025 § 56.

Pohjavesien suojeluun vaikuttavat pääasiassa ympäristönsuojelulaki (527/2014, mm. pohjaveden pilaamiskielto) ja vesilaki (587/2011). Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmista on säädetty laissa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1263/2014). Suojelusuunnitelmien laatiminen ei ole lakisääteistä, mutta vahvasti suositeltua. Suunnitelmien tarkoituksena on pyrkiä suojelemaan 1- ja 2- sekä E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet ehkäisemällä pohjaveden laadun heikkenemistä ja pohjavesipintojen liiallista laskua. Suojelun ensisijaisena tavoitteena on kaikkien uusien riskien välttäminen ja olemassa olevien riskien minimointi. Suojelusuunnitelmat eivät ole juridisesti sitovia, mutta ne ohjaavat viranomaisia, kuntia ja toiminnanharjoittajia esimerkiksi kaavoituksessa, ympäristölupamenettelyissä ja maankäytön suunnittelussa.

Suunnitelmissa riskit on arvioitu asteikolla Ei riskiä ... Suuri riski. Suunnitelmissa on todettu seuraavat suuriksi arvioidut riskit:

- Kajala: öljysäiliöt
- Märynummi: öljysäiliöt,
- Pyymäki-Tuohittu: öljysäiliöt, maa- ja metsätalous ja eläintilat
- Saarenkylä: öljysäiliöt, maa-ainesten otto

Suuriksi arvioitujen riskien toimenpidesuosituksset on osoitettu tehtäväksi ja valvottavaksi muille kun Salon Vedelle.

Salon Vedelle on esitetty seuraavat toimenpidesuosituksset:

- Kajala, Märynummi ja Saarenkylä: "Vesiluvan mukainen tarkkailuohjelma tulee päivittää ja hyväksyttää Varsinais-Suomen ELY-keskuksella ja tarkkailutulokset toimittaa viranomaisille." Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valvontapalaveri koskien vedenottamoiden velvoitetarkkailuja pidettiin marraskuussa 2025 ja tarkastuksessa todetut tarkkailujen täydennystarpeet toteutetaan vuoden 2026 aikana.
- Märynummi ja Saarenkylä: "Pohjaveden laadun turvaamiseksi vedenottamoiden ympärille on mahdollista hakea aluehallintovirastolta vesilain mukaisia suoja-alueita, joiden laajuus määritetään erillisillä tutkimuksilla." Uusia suoja-aluepäätöksiä ei ole tällä hetkellä suunniteltu haettavaksi. Kajalan ja Pyymäki-Tuohitun pohjavesialueiden ottamoille on jo määritetty suoja-alueet.

- Kaikki alueet: "Suurimpien jäteveden linjapumppaamoiden ylivuoto tulee järjestää siten, ettei ylivuoto kulkeudu vesistöihin eikä pohjavesialueen maaperään. Ylivuoto tulee esimerkiksi ohjata putkessa pohjavesialueen ulkopuolelle tai ylivuotosäiliöön. Pumppaamoiden ylivuodoista tulee tehdä häiriöilmoitukset puhdistamoiden lupien valvojalle." Näillä pohjavesialueilla ei sijaitse suuria linjapumppaamoita, ja pumppaamoiden ylivuodoista tehdään ilmoitukset valvontaviranomaisille, joten tästä ei seuraa suoria toimenpiteitä. Viemäriverkoston ylivuotoja pyritään estämään riskiperusteisesti juuri esimerkiksi pohjavesialueilla.
- Kajala, Märynummi ja Saarenkylä: "Uusien hulevesiviemäreiden purkupaikat tulee sijoittaa niin, ettei riskiä pohjaveden pilaantumiselle synny. Tarvittaessa hulevesiviemäriässä tulee käyttää erotuskaivoja tai muita suodatus- ja viivytyksrakenteita." Vain Kajalan ja Märynummen pohjavesialueilla on hulevesiverkostoa. Ympäristöluvanvaraisten toimintojen luvissa voidaan antaa määräyksiä hulevesien käsittelylle ja johtamiselle. Ei edellytä lisätoimenpiteitä Salon Vedeltä.

Lisäksi suunnitelmissa on annettu suosituksia talousveden vedenlaadun valvontatutkimusohjelmien päivittämisestä ja kertaluonteisista näytteenotoista. Nämä ovat lakisääteisiä velvotteita, jotka tulee noudatettavaksi joka tapauksessa hyväksytyjen valvontatutkimusohjelmien mukaisesti.

Suunnitelmissa on myös suositeltu huomioimaan vedenottamoiden varautumisessa ilmastonmuutoksen tuomat riskit ja huomioimaan myös muussa varautumisen suunnittelussa pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien tulokset.

Suunnitelmien laatiminen itsessään ei vielä vähennä niissä todettuja riskejä. Suurin osa toimenpidesuosituksista on annettu muille vastuutahoille. Salolla on erittäin hyvälaatuiset pohjavesivarat, joiden suojeleminen on tärkeää. Vedenoton turvaamiseksi on varmistettava, että toimenpiteiden toteutus etenee ja tätä seurataan aktiivisesti.

Esittelijä

Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Päätösehdotus

Liikelaitos Salon Veden johtokunta merkitsee Kajalan, Märynummen, Pyymäki-Tuohitun ja Saarenkylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat tiedoksi sekä pyytää Salon kaupungin ympäristönsuojelua käynnistämään säännöllisen seurannan toimenpiteiden etenemisen valvomiseksi.

Päätös

Tiedoksianto

Salon kaupungin ympäristönsuojelu